

STUDIEDAG VOORTGEZET ONDERWIJS: KOLONIAAL VERLEDEN

Locatie: start in Ateliergebouw Rijksmuseum (Hobbemastraat 22)

Voor: docenten voortgezet onderwijs

Bereid je lessen over het koloniaal verleden voor tijdens deze studiedag. Het Rijksmuseum organiseert deze dag in samenwerking met Vaknetwerk geschiedenis van Alfagammapartners (Universiteit van Amsterdam en Vrije Universiteit Amsterdam). Na korte colleges van experts ga je samen praktisch aan de slag tijdens workshops. De vraag van de dag is hoe je (kunst)werken en voorwerpen in het museum en erfgoed in de omgeving van de eigen school kunt gebruiken om lessen te ontwerpen, waarin je heden en verleden verbindt en aandacht hebt voor multiperspectiviteit.

OVER HET ONDERWERP

Het Nederland van nu is gevormd door het koloniale verleden. Van alledaagse producten, zoals de koffie die we drinken, familiegeschiedenissen tot (kunst)werken in musea: ze werpen licht op onze koloniale geschiedenis en hoe dit doorwerkt in het dagelijks leven nu. Tijdens deze studiedag verbinden we de collectie van het Rijksmuseum met het koloniale verleden en de doorwerking daarvan, met als doel inspiratie en praktische handvatten voor de lespraktijk.

Locatie

De studiedag start in het Ateliergebouw (Hobbemastraat 22) van het Rijksmuseum. Je kunt je daar melden. Na het plenaire gedeelte verspreiden we ons over verschillende locaties, waaronder de tentoonstellingszalen van het Rijksmuseum.

Door

Deze studiedag wordt georganiseerd door Vaknetwerk geschiedenis van Alfagammapartners (Universiteit van Amsterdam en Vrije Universiteit Amsterdam) en Rijksmuseum.

Programma

09.30	Inloop in het Ateliergebouw Rijksmuseum Aanmelden en inschrijven voor workshops
10.00	Welkom Annemies Broekgaarden en Sander Daams (Publiek & Educatie, Rijksmuseum) Geerte Savenije en Maartje van Eem (Vaknetwerk geschiedenis Alfagammapartners)
10.10	Keynote-lezing Prof. dr. Valika Smeulders (Hoofd Geschiedenis, Rijksmuseum)
10.35	Keynote-lezing Prof. dr. Carla van Boxtel (Vakdidactiek, Geschiedenis, Universiteit van Amsterdam)

11.00	Pauze Verplaatsen naar workshoplocatie
11.15	Sessieronde 1: keuze uit de volgende workshops A. Kunst van het kijken O.l.v. Sander Daams, Michelle Heemeijer en Ardjuna Candotti (Team Publiek & Educatie, Onderwijs, Rijksmuseum) Locatie: start Atrium, Rijksmuseum B. Kernprincipes: keuzes en dilemma's O.l.v. dr. Hanneke Tuithof (vakdidacticus Geschiedenis Universiteit Utrecht en lectoraat curriculumvraagstukken Hogeschool Utrecht) Locatie: Ateliergebouw, zaal B
12.30	LUNCH Op de vide, In het Ateliergebouw
13.15	Sessieronde 2: keuze uit de volgende workshops C. Daar zit muziek in O.l.v. Daan Krahmer (docent Geschiedenis en schrijver) en Joost van Oort (docent Geschiedenis en JortGeschiedenis) Locatie: Ateliergebouw, zaal B D. Inrichten van tentoonstellingszaal. Welke perspectieven kies je? (locatie: museum) O.l.v. Maartje van Eem (docent Geschiedenis, promovendus, coördinator vaknetwerk geschiedenis UvA/VU) en Geerte Savenije (Assistent professor, coördinator vaknetwerk geschiedenis UvA/VU) en Harm Stevens (conservator Geschiedenis Rijksmuseum) Locatie: Ateliergebouw, zaal A (gevolgd door gezamenlijk vertrek naar museum)
14.30	Wrap-up Locatie: Ateliergebouw, zaal B
15.00	Einde

Beschrijving workshops

Daar zit muziek in

O.l.v. Daan Krahmer (docent geschiedenis, schrijver en finalist geschiedenisdocent van het jaar 2022) en Joost van Oort (docent geschiedenis, JortGeschiedenis)

Populaire muziek zit vol met thema's die verwijzen naar koloniale- en slavernijgeschiedenissen en hun doorwerking in de wereld van vandaag. Muziek kan een krachtige en originele ingang zijn om deze onderwerpen voor leerlingen bespreekbaar en tastbaar te maken. Het helpt leerlingen niet alleen zich in te leven in historische personen en gebeurtenissen, maar muziek maakt je lessen

ook meerstemmig. In deze workshop analyseer je samen aan de hand van muziek en songteksten hoe deze als tijdsdocumenten in de les ingezet kunnen worden. Welke verhalen vertellen de liedteksten, en hoe kun je leerlingen laten luisteren met een nieuwe, kritische blik?

Kunst van het kijken

O.l.v. Sander Daams, Michelle Heemeijer en Ardjuna Candotti (Team Publiek & Educatie, Onderwijs, Rijksmuseum)

Meer zien is meer weten. Tijdens deze workshop ga je aan de slag met het gebruik en analyseren van kunst aan de hand van verschillende werkvormen en routines. Hierbij staan kunstwerken centraal die te maken hebben met o.a. slavernij en verzet. Hoe betrek je leerlingen bij deze (kunst)werken? Hoe kan een werk het verhaal van een historische gebeurtenis bekrachtigen? En, hoe houd je rekening met symboliek? Deze vragen en meer komen aan bod. Na deze workshop kun je de werkvormen en (kunst)werken direct toepassen in je les.

Kernprincipes: keuzes en dilemma's

o.l.v. dr. Hanneke Tuithof (vakdidacticus Geschiedenis Universiteit Utrecht en lectoraat curriculumvraagstukken Hogeschool Utrecht)

Tijdens deze workshop staan didactische principes en aandachtspunten centraal die nuttig zijn bij het ontwikkelen van je les(materiaal) over het koloniaal verleden.

Inrichten van tentoonstellingszaal. Welke perspectieven kies je?

O.l.v. Maartje van Eem (docent Geschiedenis, promovendus, coördinator vaknetwerk geschiedenis UvA/VU), Geerte Savenije (Assistent professor, coördinator vaknetwerk geschiedenis UvA/VU) en conservator Geschiedenis (Rijksmuseum)

Elk verhaal dat we over het verleden vertellen bevat heel veel keuzes: hoe presenteren we bepaalde figuren en gebeurtenissen, wat geven we nadruk? Een bezoek aan een museum kan dit proces heel concreet inzichtelijk maken voor leerlingen. De gekozen objecten en de manier waarop deze gepresenteerd worden bepalen het verhaal dat verteld wordt. In deze workshop bespreken we op zaal welke keuzes het Rijksmuseum gemaakt heeft in de representatie van het koloniaal verleden en hoe je dat in de les kunt gebruiken om leerlingen inzicht te geven in hoe geschiedenis gemaakt wordt.